Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

2024/0074(NLE)

18.11.2024

***

PROJEKT ZALECENIA

w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy między Unią Europejską a Republiką Serbii dotyczącej działań operacyjnych prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej w Republice Serbii (08441/2024 – C10-0086/2024 – 2024/0074(NLE))

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Sprawozdawca: Karlo Ressler

Objaśnienie używanych znaków

*	Procedura konsultacji
***	Procedura zgody
***I	Zwykła procedura ustawodawcza (pierwsze czytanie)
***II	Zwykła procedura ustawodawcza (drugie czytanie)
***III	Zwykła procedura ustawodawcza (trzecie czytanie)

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej w projekcie aktu.)

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 5

UZASADNIENIE 6

PROJEKT REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy między Unią Europejską a Republiką Serbii dotyczącej działań operacyjnych prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej w Republice Serbii
(08441/2024 – C10-0086/2024 – 2024/0074(NLE))

(Zgoda)

Parlament Europejski,

– uwzględniając projekt decyzji Rady (08441/2024),

– uwzględniając projekt Umowy między Unią Europejską a Republiką Serbii dotyczącej działań operacyjnych prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej w Republice Serbii (08447/2024),

– uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody przedstawiony przez Radę na mocy art. 77 ust. 2 lit. b) i d), art. 79 ust. 2 lit. c) i art. 218 ust. 6 akapit drugi lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (C10-0086/2024),

– uwzględniając art. 107 ust. 1 i 4 oraz art. 117 ust. 7 Regulaminu,

– uwzględniając zalecenie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A10-0000/2024),

1. wyraża zgodę na zawarcie umowy;

2. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

UZASADNIENIE

a. Informacje ogólne
Wniosek dotyczący decyzji Rady ma na celu zatwierdzenie Umowy o statusie między Unią Europejską a Republiką Serbii dotyczącej działań prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej na terytorium Republiki Serbii, jak przewidziano w rozporządzeniu (UE) 2019/1896 w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

Jednym z zadań Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej („Agencji") jest współpraca z państwami trzecimi w obszarach objętych rozporządzeniem w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, „w tym w drodze ewentualnego operacyjnego rozmieszczania zespołów zarządzania granicami w państwach trzecich". Agencja może współpracować z organami państw trzecich właściwymi w kwestiach objętych rozporządzeniem w zakresie niezbędnym do wykonywania swoich zadań i może prowadzić działania związane z europejskim zintegrowanym zarządzaniem granicami na terytorium państwa trzeciego pod warunkiem uzyskania zgody tego państwa trzeciego.

Umowa o statusie ma obejmować wszystkie aspekty niezbędne do prowadzenia działań Agencji w państwach trzecich. Zgodnie z art. 73 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2019/1896 w okolicznościach, w których konieczne jest rozmieszczenie w państwach trzecich zespołów zarządzania granicami ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a członkowie zespołów będą wykonywać uprawnienia wykonawcze, Unia zawiera z danym państwem trzecim umowę o statusie.

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym jego art. 76 ust. 1, Komisja przedstawiła w komunikacie COM(2021) 829 wzór umowy o statusie, odnoszący się do rozporządzenia (UE) 2019/1896, zawierający przepisy szczególne dotyczące działań na terytorium państw trzecich. Umowa o statusie z Republiką Serbii opiera się na modelu opracowanym przez Komisję.

16 października 2024 r. Komisja poinformowała sprawozdawców o postępach w negocjacjach dotyczących umowy o statusie między Unią Europejską a Republiką Serbii. 14 listopada 2024 r. odbyło się również spotkanie z zainteresowanymi stronami poświęcone prawom podstawowym. Umowę podpisano 25 czerwca 2024 r. w Belgradzie w Serbii.

b. Stanowisko sprawozdawcy
W szczytowym momencie kryzysu migracyjnego i uchodźczego w 2015 r. setki tysięcy osób ubiegających się o azyl i migrantów przybyło do Unii Europejskiej przez Bałkany Zachodnie i Republikę Serbii, które leżą na jednym z głównych szlaków nieuregulowanych mieszanych przepływów migracyjnych. W kolejnych latach odnotowano znaczną presję migracyjną na szlakach zachodniobałkańskich, która z kolei wywarła nacisk na zewnętrzne granice UE. Konieczne były zatem dalsze wysiłki ukierunkowane na zarządzanie przepływami migracyjnymi w sposób zgodny z prawem i przepisami międzynarodowymi i europejskimi.

Sprawozdawca uważa, że zawieranie formalnych, prawnie wiążących porozumień w ramach współpracy z państwami trzecimi ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia przejrzystości, publicznej kontroli i demokratycznego nadzoru nad taką współpracą.

Ustrukturyzowana i trwała współpraca z krajami trzecimi ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami. Celem tej współpracy powinno być usprawnienie europejskich procedur granicznych i powrotowych, ułatwienie wymiany informacji i analizy ryzyka oraz poprawa skuteczności operacji powrotowych. W ramach tej współpracy należy także wspierać państwa trzecie w zarządzaniu granicami i migracją, w tym przez rozmieszczanie – w razie potrzeby – stałej służby, aby chronić granice zewnętrzne i zapewnić skuteczne wdrażanie unijnej polityki migracyjnej. Należy wzmocnić zarządzanie granicami na szlakach migracyjnych, tak aby ograniczyć napływ osób o nieuregulowanym statusie, przeciwdziałać zmieniającej się taktyce przemytników i złagodzić ryzyko związanego z handlem ludźmi i przestępczością zorganizowaną. Ustanowiona w umowie wzmocniona współpraca operacyjna odegra kluczową rolę w przeciwdziałaniu migracji nieuregulowanej i poprawie bezpieczeństwa w tym regionie.

Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Serbii mają obowiązek stosować się do rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz zapewnić jego pełną zgodność, w tym z prawami podstawowymi. Podczas procesu udzielania zgody w Parlamencie Europejskim zainteresowane strony przedstawiły zadowalające wyjaśnienia dotyczące znaczenia tej umowy. Umowa z Republiką Serbii i obecność funkcjonariuszy Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej zapewniają dodatkowe elementy proceduralne kontroli granicznej, w tym kontrolę bezpieczeństwa i odprawę, a także ochronę praw podstawowych. Biorąc pod uwagę znaczną liczbę osób przejeżdżających przez Republikę Serbii w celu dotarcia do UE, umowa ta wzmocni nasze wsparcie dla partnerów regionalnych przez zapewnienie niezbędnej wiedzy fachowej do skutecznego zarządzania tymi przepływami. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/1896 w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej umowa umożliwia Fronteksowi prowadzenie wspólnych operacji i rozmieszczanie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej na terytorium Serbii, w tym na jej granicach z sąsiadującymi państwami spoza UE.

Podsumowując, sprawozdawca uważa, że proponowana umowa o statusie jest zgodna z wzorem umowy o statusie przewidzianym w komunikacie Komisji dotyczącym treści i przepisów, które powinny zostać zawarte w ostatecznej umowie.

Z wejściem umowy w fazę wykonania Parlament zwraca się do Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej o niezwłoczne informowanie go o działaniach prowadzonych w związku z wykonaniem umowy o statusie oraz przypomina Agencji o obowiązku włączania oceny współpracy z państwami trzecimi do sprawozdań rocznych zgodnie z art. 73 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2019/1896.

W związku z powyższym sprawozdawca zaleca, aby Parlament zatwierdził projekt decyzji Rady.